

32000L0046

L 275/39

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

27.10.2000

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2000/46/EÜ,
18. september 2000,
elektronrahasutuste asutamise ja tegevuse kohta ning usaldatavusnormatiivide täitmise üle peetava
järelevalve kohta**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 47 lõike 2 esimest ja kolmandat lauset,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽²⁾

võttes arvesse Euroopa Keskpannga arvamust, ⁽³⁾

vastavalt asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetlusele ⁽⁴⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiivi 2000/12/EÜ ⁽⁵⁾ artikli 1 lõike 1 esimese lõigu punktis b määratletud krediitiasutuste tegevusala on piiratud.
- (2) On vaja arvesse võtta nende asutuste eriomadusi ning ette näha asjakohased meetmed elektronrahasutuste asutamist ja tegevust ning usaldatavusnormatiivide täitmise üle peetavat järelevalvet käsitlevate liikmesriikide õigusnormide kooskõlastamiseks ja ühtlustamiseks.
- (3) Käesoleva direktiivi kohaldamisel võib elektronraha pidada müntide ja pangatähtede elektrooniliseks asendajaks, mida hoitakse elektronseadmehel, näiteks kiipkaardil või arvutimälu ning mis on üldjuhul ette nähtud piiratud ulatusega elektrooniliste maksete tegemiseks.
- (4) Valitud lähenemisviis peaks aitama saavutada sellise ühtlustatuse astme, mis on vajalik ja piisav selleks, et tagada elektronrahasutuste tegevuslubade andmise ja usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve vastastikune tunnustamine, mistõttu on võimalik anda välja üksainus,

ühenduse kõigis osades tunnustatud ja elektronraha omanike usalduse tagamiseks mõeldud tegevusluba ning rakendada asukohaliikmesriigipoolse usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve põhimõtet.

- (5) Kiiresti areneva elektroonilise kaubanduse laiemas kontekstis tuleks ette näha reguleeriv raamistik, mis võimaldab realiseerida elektronraha võimalikku potentsiaali ja vältida eelkõige tehnoloogiliste uuenduste takistamist. Seepärast luuakse käesoleva direktiiviga tehnoloogia seisukohalt neutraalset laadi õiguslik raamistik, mis ühtlustab elektronrahasutuste usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvet määral, mis on vajalik nende aruka ja usaldusväärse toimimise ning eelkõige nende rahandusliku sõltumatuse tagamiseks.
- (6) Vastavalt direktiivi 2000/12/EÜ I lisa punktile 5 on krediidiasutustel juba õigus välja anda ja hallata maksevahendeid, sealhulgas elektronraha, ning tegelda sellega kogu ühenduses kooskõlas vastastikuse tunnustamisega ja usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve süsteemiga, mida nende suhtes kohaldatakse Euroopa pangandusdirektiivide alusel.
- (7) On põhjendatud ja soovitatav kehtestada elektronrahasutuste usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve erikord, mis küll põhineb teiste krediidiasutuste suhtes kohaldataval usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve korral ja eelkõige direktiivil 2000/12/EÜ (välja arvatud selle V jaotise 2. ja 3. peatükk), kuid on sellest siiski erinev, kuna direktiivi 2000/12/EÜ artikli 3 kohaselt ei saa elektronraha väljaandmist iseenesest, võttes arvesse selle eriomadusi müntide ja pangatähtede elektroonilise asendajana, pidada hoiuste kaasamiseks, kui vastuvõetud vahendid vahetatakse kohe elektronraha vastu.
- (8) Avalikkuselt vahendite vastuvõtmist elektronraha vastu, mis kajastub väljaandva asutuse arvel kreditsaldona, käsitatakse hoiuste või muude tagasimakstavate vahendite vastuvõtmisena direktiivi 2000/12/EÜ tähenduses.
- (9) Elektronraha omanike usalduse tagamiseks peab elektronraha olema tagastatav. Tagastatavus iseenesest ei tähenda, et elektronraha vastu saadud vahendeid käsitatakse hoiusena või muude tagasimakstavate vahenditena direktiivi 2000/12/EÜ tähenduses.
- (10) Tagastamisel tuleb alati lähtuda nimiväärtusest.

⁽¹⁾ EÜT C 317, 15.10.1998, lk 7.

⁽²⁾ EÜT C 101, 12.4.1999, lk 64.

⁽³⁾ EÜT C 189, 6.7.1999, lk 7.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi 15. aprilli 1999. aasta arvamus (EÜT C 219, 30.7.1999, lk 415), kinnitatud 27. oktoobril 1999, nõukogu 29. novembri 1999. aasta ühine seisukoht (EÜT C 26, 28.1.2000, lk 1) ja Euroopa Parlamendi 11. aprilli 2000. aasta otsus (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata). Nõukogu 16. juuni 2000. aasta otsus.

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiiv 2000/12/EÜ krediitiasutuste asutamise ja tegevuse kohta (EÜT L 126, 26.5.2000, lk 1). Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2000/28/EÜ (vt EÜT L 275, 27.10.2000, lk 37).

- (11) Elektronraha väljaandmisega seotud spetsiifiliste riskide arvestamiseks peab usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve kord olema konkreetsemalt eesmärgistatud ning ka lihtsam kui krediidasutuste suhtes kohaldatav usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve kord, mis tähendab eelkõige väiksemaid algkapitalinõudeid ja seda, et ei kohaldata direktiivi 93/6/EMÜ⁽¹⁾ ja direktiivi 2000/12/EÜ V jaotise 2. peatüki II ja III jagu.
- (12) On siiski vaja säilitada elektronrahaasutuste ja teiste elektronraha väljaandvate krediidasutuste võrdne mänguruum ning tagada elektronraha omanike huvides suurema hulga asutuste aus konkurents. See saavutatakse, kuna elektronrahaasutuste suhtes kohaldatava usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve korra eespool nimetatud lihtsamaid nõudeid tasakaalustavad teiste krediidasutuste suhtes kohaldatavatest sätetest rangemad sätted, mis käsitlevad eelkõige elektronrahaasutuste puhul lubatava äritegevuse piiranguid ning nende investeeringute piiranguid tagamaks, et nende kasutuses oleva elektronrahaga seotud rahaliste kohustuste katteks oleks alati piisavalt likviidset madala riskiga vara.
- (13) Kuni krediidasutuste tegevusega seotud usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve ühtlustamiseni peaks elektronrahaasutustel olema arukas ja usaldusväärne juhtimise ja kontrollikord. Pidades silmas võimalust, et elektronraha väljaandmisega seotud tegevust ja teisi lisäülesandeid teostavad ettevõtjad, kelle suhtes ei kohaldata usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvet, peaks elektronrahaasutuste sisemine struktuur võimaldama reageerida võimalikele rahalistele ja mitterahalistele riskidele.
- (14) Elektronraha väljaandmine võib mõjutada finantsüsteemi stabiilsust ja maksesüsteemide tõrgeteta toimimist. Elektronraha süsteemide terviklikkuse hindamisel tuleb teha tihedat koostööd.
- (15) On asjakohane anda pädevatele asutustele võimalus loobuda teatavatest või kõikidest käesoleva direktiiviga kehtestatud nõuetest selliste elektronrahaasutuste puhul, mis tegutsevad ainult asjaomase liikmesriigi territooriumil.
- (16) Käesoleva direktiivi vastuvõtmine on kõige asjakohasem viis soovitud eesmärkide saavutamiseks. Käesolev direktiiv piirdub eesmärkide saavutamiseks minimaalsega ega lähe kaugemale hädavajalikust.

- (17) Tuleb ette näha, et käesolev direktiiv vaadatakse läbi, pidades silmas turu arenguga seotud kogemusi ja elektronraha omanike kaitset.
- (18) Panganduse nõuandekomiteega on seoses käesoleva direktiivi vastuvõtmisega konsulteeritud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Reguleerimisala, mõisted ja tegevuse suhtes kehtestatud piirangud

- Käesolevat direktiivi kohaldatakse elektronrahaasutuste suhtes.
- Käesolevat direktiivi ei kohaldata direktiivi 2000/12/EÜ artikli 2 lõikes 3 osutatud asutuste suhtes.
- Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - elektronrahaasutus* — elektronraha vormis maksevahendeid välja andev ettevõtja või muu juriidiline isik, välja arvatud direktiivi 2000/12/EÜ artikli 1 lõike 1 esimese lõigu punktis a määratletud krediidasutus;
 - elektronraha* — väljaandja vastu esitatud nõude vormis rahaline väärtus:
 - mida hoitakse elektronseadmehel;
 - mis antakse välja sellise vahendite summa vastu, mille väärtus ei ole väiksem kui välja antud rahaline väärtus;
 - mida tunnustavad maksevahendina lisaks väljaandjale ka teised ettevõtjad.
- Liikmesriigid keelavad elektronraha väljaandmisega tegelda isikutel ja ettevõtjatel, kes ei ole direktiivi 2000/12/EÜ artikli 1 lõike 1 esimeses lõigus määratletud krediidasutused.
- Elektronrahaasutuste muu äritegevus lisaks elektronraha väljaandmisele piirdub järgmisega:
 - tihedalt seotud rahaliste ja mitterahaliste teenuste osutamine, näiteks elektronraha haldamine selle väljaandmisega seotud tegevuse ja lisäülesannete kaudu ning muude maksevahendite väljaandmine ja haldamine, välja arvatud mis tahes vormis krediidi andmine ja
 - andmete säilitamine elektronseadmehel teiste ettevõtjate või avalik-õiguslike asutuste nimel.

Elektronrahaasutustel ei tohi olla osalust teistes ettevõtjates, välja arvatud juhul, kui nende ettevõtjate tegevus või lisäülesanded on seotud asjaomase asutuse poolt välja antava või jaotatava elektronrahaga.

(¹) Nõukogu 15. märtsi 1993. aasta direktiiv 93/6/EMÜ investeerimisühingute ja krediidasutuste kapitali adekvaatsuse kohta (EÜT L 141, 11.6.1993, lk 1). Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 98/33/EÜ (EÜT L 204, 21.7.1998, lk 29).

Artikkel 2

Pangandusdirektiivide kohaldamine

1. Kui ei ole otseselt teisiti sätestatud, kohaldatakse elektronrahaasutuste suhtes ainult selliseid krediidasutustele osutavaid viiteid, mis on esitatud direktiivis 91/308/EMÜ⁽¹⁾ ja direktiivis 2000/12/EÜ, välja arvatud selle V jaotise 2. peatükk.

2. Direktiivi 2000/12/EÜ artiklit 5, artiklit 11, artiklit 13, artiklit 19, artikli 20 lõiget 7 ning artikleid 51 ja 59 ei kohaldata. Direktiivis 2000/12/EÜ sätestatud vastastikuse tunnustamise korda ei kohaldata elektronrahaasutuste muu äritegevuse suhtes peale elektronraha väljaandmise.

3. Vahendite vastuvõtmist artikli 1 lõike 3 punkti b alapunkti ii tähenduses ei käsitata direktiivi 2000/12/EÜ artiklis 3 nimetatud hoiusena või muude tagasimakstavate vahenditena, kui vastuvõetud vahendid vahetatakse kohe elektronraha vastu.

Artikkel 3

Tagastatavus

1. Elektronraha omanik võib selle kehtivusaajal paluda väljaandjal see vastavalt nimiväärtusele müntide ja pangatähtedena tagastada või pangaarvele üle kanda ainult selliste kulude eest, mis on nende tehingute puhul hädavajalikud.

2. Tagastamise tingimused peavad olema selgelt sõnastatud väljaandja ja rahaomaniku vahelises lepingus.

3. Lepingus võib ette näha tagastamise alammäära. Alammäär ei tohi ületada 10 eurot.

Artikkel 4

Nõuded algkapitali ja omavahendite püsivusele

1. Elektronrahaasutuste algkapital, nagu on määratletud direktiivi 2000/12/EÜ artikli 34 lõike 2 esimeses ja teises lõigus, peab olema vähemalt 1 miljon eurot. Olenemata lõigetest 2 ja 3 ei tohi nende direktiivis 2000/12/EÜ määratletud omavahendid langeda sellest tasemest allapoole.

2. Elektronrahaasutuste omavahendid peavad alati olema vähemalt 2 % nende kasutuses oleva elektronrahaga seotud rahaliste kohustuste tegelikust summast või kõnealuste kohustuste eelneva kuue kuu kogusumma keskmisest väärtusest olenevalt sellest, kumb summa on suurem.

3. Kui elektronrahaasutuste tegevusaeg, mis hõlmab äritegevuse alguskuupäeva, on lühem kui kuus kuud, peavad nende omavahendid olema vähemalt 2 % nende kasutuses oleva elektronrahaga seotud rahaliste kohustuste tegelikust summast või kõnealuste

kohustuste kuue kuu plaanitud üldsummast olenevalt sellest, kumb summa on suurem. Asutuste kasutuses oleva elektronrahaga seotud rahaliste kohustuste kuue kuu plaanitud üldsumma esitatakse asutuste äriplaanis, milles on tehtud pädevate asutuste poolt nõutavad kohandused.

Artikkel 5

Investeeringuspiirangud

1. Elektronrahaasutused investeerivad nende kasutuses oleva elektronrahaga seotud rahaliste kohustuste summaga vähemalt võrdse summa ainult järgmistesse varadesse:

- a) piisavalt likviidsed varakirjed, mille suhtes kohaldatakse direktiivi 2000/12/EÜ artikli 43 lõike 1 punkti a alapunktide 1, 2, 3 ja 4 ning artikli 44 lõike 1 kohaselt krediidiriski 0 % kaalu;
- b) nõudehoiused direktiivis 2000/12/EÜ määratletud A-tsooni krediidasutustes; ja
- c) võladokumendid:
 - i) mis on piisavalt likviidsed;
 - ii) mis ei ole hõlmatud lõike 1 punktiga a;
 - iii) mida pädevad asutused peavad direktiivi 93/6/EMÜ artikli 2 lõikes 12 nimetatud kvalifitseerivateks artikliteks; ja
 - iv) mille on välja andnud muud ettevõtjad peale asjaomases elektronrahaasutuses direktiivi 2000/12/EÜ artiklis 1 määratletud olulist osalust omavate ettevõtjate või mis peavad kajastuma nende ettevõtjate konsolideeritud aastaaruandes.

2. Lõike 1 punktides b ja c osutatud investeeringud võivad olla asjaomase elektronrahaasutuse omavahenditest maksimaalselt 20 korda suuremad ning nende suhtes kohaldatakse vähemalt niisama rangeid piiranguid kui krediidasutuste suhtes vastavalt direktiivi 2000/12/EÜ V jaotise 2. peatüki III jaole.

3. Elektronrahaasutused võivad elektronraha väljaandmisest ja lõikes 1 osutatud investeeringutest tulenevate tururiskide katmiseks kasutada intressimäära ja välisvaluutaga seotud piisavalt likviidsed bilansiväliseid vahendeid börsil kaubeldavate (st mitte börsivälise) tuletisinstrumentide vormis, kui nende suhtes kohaldatakse igapäevaseid tagatisnõudeid, või valuutalepinguid esialgse tähtajaga kuni 14 kalendripäeva. Esimeses lauses nimetatud tuletisinstrumentide kasutamine on lubatud ainult tururiskide täielikuks kõrvaldamiseks ning vastavalt sellele, mil määral selle eesmärgi saavutamine on võimalik.

4. Liikmesriigid kehtestavad asjakohased piirangud tururiskidele, mis võivad elektronrahaasutustel tekkida seoses lõikes 1 osutatud investeeringutega.

5. Lõike 1 kohaldamisel hinnatakse varasid vastavalt nende maksumusele või turuväärtusele olenevalt sellest, kumb summa on väiksem.

⁽¹⁾ Nõukogu 10. juuni 1991. aasta direktiiv 91/308/EMÜ rahandussüsteemi rahapesu eesmärgil kasutamise vältimise kohta (EÜT L 166, 28.6.1991, lk 77).

6. Kui lõikes 1 osutatud varade väärtus langeb allapoole kasutuses oleva elektronrahaga seotud rahaliste kohustuste väärtust, peavad pädevad asutused tagama, et kõnealune elektronrahaasutus võtab kohe asjakohased meetmed selle olukorra parandamiseks. Sellega seoses võivad pädevad asutused ajutiselt lubada, et asutuse kasutuses oleva elektronrahaga seotud rahalised kohustused on kaetud muu varaga peale lõikes 1 osutatud vara kuni 5 % ulatuses kõnealustest kohustustest või asutuse omavahendite kogusummasest olenevalt sellest, kumb summa on väiksem.

Artikkel 6

Erinõuete kontrollimine pädevate asutuste poolt

Pädevad asutused tagavad, et artiklite 4 ja 5 järgimist põhjendavad arvutused teevad vähemalt kaks korda aastas kas elektronrahaasutused, kes edastavad tulemused ja kõik nõutavad andmed pädevatele asutustele, või elektronrahaasutuste esitatud andmete põhjal pädevad asutused.

Artikkel 7

Arukas ja usaldusväärne toimimine

Elektronrahaasutustel peab olema arukas ja usaldusväärne juhtimis-, haldus- ja raamatupidamiskord ning piisavad sisekontrolli mehhanismid. Need peaksid võimaldama reageerida asutuse võimalikele rahalistele ja mitterahalistele riskidele, sealhulgas tehnilistele ja menetluslikele riskidele ning riskidele, mis tulenevad asutuse koostööst mõne teise ettevõtjaga, kelle tegevus või lisäülesanded on seotud tema äritegevusega.

Artikkel 8

Erandid

1. Liikmesriigid võivad lubada oma pädevatel asutustel loobuda elektronrahaasutuste suhtes käesoleva direktiivi teatavate või kõikide sätete ja direktiivi 2000/12/EÜ sätete kohaldamisest, kui:

- a) asutuse käesoleva direktiivi artikli 1 lõike 3 punktis a osutatud äritegevusest tulenevate, kasutuses oleva elektronrahaga seotud rahaliste kohustuste kogumaht ei ületa tavaliselt 5 miljonit eurot ja mingil juhul 6 miljonit eurot või
- b) asutuse poolt välja antavat elektronraha tunnustavad maksevahendina ainult asutuse tütarettevõtjad, kelle tegevus või lisäülesanded on seotud asutuse poolt välja antava või jaotatava elektronrahaga, asutuse emaettevõtja või emaettevõtja tütarettevõtjad või
- c) asutuse poolt välja antavat elektronraha tunnustab maksevahendina ainult piiratud arv ettevõtjaid, kellele on iseloomulikud järgmised tunnused:

- i) ettevõtjate asukoht on samades tööruumides või muul piiratud alal või
- ii) ettevõtjatel on väljaandva asutusega tihedad finants- või ärisuhted, näiteks ühine turustus- või jaotuskava.

Erandi aluseks olevates kokkulepetes tuleb ette näha, et elektroonsel säilitamisseadmel, mis on maksete tegemiseks rahaomanike kasutuses, tohib säilitada maksimaalselt 150 eurot.

2. Elektronrahaasutus, kellele on tehtud erand vastavalt lõikele 1, ei saa kasutada direktiivis 2000/12/EÜ sätestatud vastastikuse tunnustamise korda.

3. Liikmesriigid nõuavad, et kõik elektronrahaasutused, kellele on lubatud loobuda käesoleva direktiivi ja direktiivi 2000/12/EÜ kohaldamisest, esitaksid regulaarselt aruandeid oma tegevuse kohta, sealhulgas andmed elektronrahaga seotud rahaliste kohustuste kogumahu kohta.

Artikkel 9

Seniste õiguste kaitse

Käesolevas direktiivis nimetatud elektronrahaasutusi, mis on alustanud tegevust sätete kohaselt, mis kehtisid selles liikmesriigis, kus asub nende peakontor, enne käesoleva direktiivi rakendamiseks vastu võetud sätete jõustumist või artikli 10 lõikes 1 osutatud kuupäeva, olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem, käsitatakse tegevusluba omavate asutustena. Liikmesriigid kohustavad selliseid elektronrahaasutusi esitama pädevatele asutustele kogu asjakohase teabe, et viimased saaksid kuue kuu jooksul alates käesoleva direktiivi rakendamiseks vastuvõetud sätete jõustumisest otsustada, kas asutused täidavad käesolevas direktiivis sätestatud nõudeid, milliseid meetmeid tuleb võtta nõuete täitmise tagamiseks ning kas oleks asjakohane nende tegevusluba kehtetuks tunnistada. Kui nõuete täitmist ei tagata kuue kuu jooksul alates artikli 10 lõikes 1 osutatud kuupäevast, ei saa elektronrahaasutus pärast kõnealust kuupäeva vastastikust tunnustamist kasutada.

Artikkel 10

Rakendamine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 27. aprillil 2002. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendes meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 11

Läbivaatamine

Hiljemalt 27. aprillil 2005 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva direktiivi kohaldamise aruande, milles käsitletakse eelkõige:

- meetmeid elektronraha omanike kaitseks, sealhulgas võimalikku vajadust võtta kasutusele tagatisskeem,
- kapitalinõudeid,
- erandeid ning
- võimalikku vajadust keelata intressi maksmine elektronraha vastu saadud vahenditelt,

ning millele on vajaduse korral lisatud ettepanek selle läbivaatamiseks.

Artikkel 12

Jõustumine

Direktiiv jõustub *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise päeval.

Artikkel 13

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 18. september 2000

Euroopa Parlamendi nimel

president

N. FONTAINE

Nõukogu nimel

eesistuja

H. VÉDRINE